Тошкент ҳақиқати

РЎЗНОМА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

№ 206 (10.202).
1991 йил
24 октябрь
пайшанба
Баҳоси 8 тийин.

Вилоят ижтимоий-сиёсий рўзномаси

ВИЛОЯТДА БИРИНЧИ

ҒАЛАБАЛИК ПАХТАКОРЛАРНИНГ КАТТА ХИРМОНИ

МАНА, дастлабки катта хушхабар. Ғалаба ноҳияси деҳқонлари вилоятда биринчи бўлиб йиллик пахта тайёрлаш режасини бажардилар. Йил бошидан буён кўз тикиб келинаётган марра эгалланди. Давлат қабул пунктларига режадаги 40650 тоннадан кўпроқ пахта топширилди. Ушбу рақам ортида ноҳия меҳнаткашларининг йил бўйи қилган мардона меҳнатларининг самараси кўриниб турибди. Бугунги кунда ғалабаликлар шаънига ҳар қанча мақтов сўзлари беминнат меҳнатига ва ғайратига тасаннолар айтсак ярашади.

Ғалаба ноҳияси пахтакорлари бу йил далаларда ҳар қачонгидан ҳам кўп ва мўл ҳосил етиштирдилар. Улар ғўза ривожини ва йиғим-теримни маромида, уюшқоқлик билан ташкил этиб катта довондан ошдилар. Дала меҳнаткашларининг, пахта теримида қатнашаётганларнинг моддий манфаатдорлигини ошириш, уларга яхши ишлаб, яхши дам олишлари учун шарт-шароит яратилганлиги, мавжуд техника воситалари қувватидан унумли фойдаланилганлиги терим суръатини оширишда асосий омил бўлди. Техника қуввати ва ички имкониятлардан унумли фойдаланилди. Мавсумга пухта тайёргарлик кўрилганлигини шундан ҳам билса бўладики, машиналарда режалаштирилганидан ҳам кўп миқдорда пахта териб олинди. Машина терими кўрсаткичи 110 фоиздан ошиб кетди. Бу ҳол хом ашёнинг таннархини арзонлаштиришга сезиларли таъсир кўрсатди. Механик-ҳайдовчиларнинг «зангори кема»ни моҳирона бошқарганлиги ва мардонавор меҳнатлари қисқа кунлар ичида ғалаба рапортига имзо чекишга имконият яратди.

Эришилган ютуққа, айниқса, «Комунизм» шўро хўжалиги, Ленин ва Энгельс номли жамоа хўжаликлари деҳқонлари салмоқли ҳисса қўшиб, биринчилардан бўлиб режани бажардилар.

«Коммунизм» шўро хўжалиги пахтакорлари режани 18 иш кунида бажариб, давлатга 3694 ўрнига 3701 тонна пахта топширишди. Бугунги кунга келиб ушбу рақамнинг салмоғи янада ортиб кетди. Мавсумда иштирок этаётганларга қулай шарт-шароит яратиб берилганлиги, моддий рағбатлантиришга эътибор қаратилганлиги муваффақиятлар калити бўлди. Маррага биринчи бўлиб етиб келган бўлим пахтакорлари учун — икки минг сўм, иккинчи ўрин учун — бир ярим минг сўм, учинчи ўрин учун — минг сўм миқдорида пул мукофотлари берилди. Биринчи мукофотни тўртинчи бўлим ишчилари қўлга киритишди. 100 тонна ва ундан ошириб пахта терган механизаторларга 150 сўмдан 200 сўмгача пул мукофотлари бериш йўлга қўйилди.

Ленин номли жамоа хўжалиги азаматлари ҳам 3890 тонналик режани ортда қолдирганларига бир неча кун бўлди. Ҳосилдорлик гектар бошига 30 центнердан ошди.

Энгельс номли жамоа хўжалигидаги 881 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил кўтарилди. Режадаги 2467 тонна ўрнига 2600 тоннадан ошиқ пахта йиғиштириб олинди.

Йиллик маррани эгаллаган Ғалаба ноҳияси пахтакорлари теримни жадал давом эттирмоқдалар. Катта меҳнат эвазига етиштирилган ҳосилнинг ҳаммасини тезроқ йиғиштириб олиш учун барча ички имкониятлар, ишчи кучлари, техника воситалари сафарбар этилган. Ноҳия меҳнаткашлари даладаги ҳосилнинг сўнгги мисқолигача йиғиштириб олиб, вилоят ва жумҳурият «Оқ олтин» хирмонига янада салмоқлироқ ҳисса қўшишга аҳд қилганлар.

● СУРАТЛАРДА: Ғалаба ноҳиясидаги Энгельс номли жамоа хўжалиги механиги (чапда) Қодир Мамараимов ва 9-бригада бошлиғи Раҳим Мўминов; (ўнгда, юқорида) жамоа хўжалиги аъзолари Лутфулла Йўлдошев, Абдували Мусаев, Эсон Бахтибоев, Қаҳрамон Сухонов, Абдуваҳоб Матуриев, Султон Избосаров, Отабой Мусулмонов; (пастда) машина терими пайти.

Сураткаш В. ТЎРАЕВ.

*

ХДП: ташкилотлар кўпаймоқда

КЕЧА вилоятда шаҳар ва район Таъсис конференцияларига якун ясалди. Уларда вилоят Таъсис конференциясига сайланган делегатлар яна икки кундан сўнг вилоят миқёсидаги анжуманга йиғиладилар.

ЎзХДП Олмалиқ шаҳар ташкилий комитети партия аъзоларини янги кучлар билан тўлдириш борасида кенг қамровли ишлар олиб борди. Янги партияга киришни хоҳлаб ариза берган 1208 кишидан 516 нафари партия сафига биринчи бор қабул қилинаётганлиги фикримизнинг ёрқин далилидир.

Ташкилий комитет, айниқса, маҳаллий комитетлар билан алоқа ўрнатишга катта эътибор берди. Жами 44 бошланғич партия ташкилотидан 12 таси маҳалла комитетларида тузилди. Бу маҳалла комитетларининг раислари — оқсоқоллар биринчилардан бўлиб янги партияга аъзо бўлдилар.

Бу ҳақда кеча бўлиб ўтган шаҳар Таъсис конференциясида гапирилди. Конференцияда 124 делегат иштирок этди. Улар ЎзХДП Олмалиқ шаҳар ташкилоти тузиш ҳақидаги қарорни бир овоздан маъқулладилар. Конференцияда вилоят анжуманига делегатлар сайланди.

БЕКОБОД шаҳрида шу кунгача 65 йиғилиш ўтказилиб, ХДПнинг шунча бошланғич ташкилоти тузилди. Кеча бўлиб ўтган шаҳар Таъсис конференциясида 100 делегат иштирок этди. Улар шаҳар бўйича ариза берган 1195 киши орасидан танлаб олинган. Бу ерда ҳам партия сафларига илк бор қабул қилинаётганларга алоҳида эътибор берилмоқда. Шу кунгача 505 киши биринчи маротаба партия сафига қабул қилинди. Хоҳловчиларни рўйхатга олиш давом этмоқда.

Конференцияда вилоят Таъсис конференциясида қатнашиш учун 15 киши делегат этиб сайланди. Шунингдек, шаҳар Таъсис конференцияси делегатларининг ваколатлари кейинги конференциягача чўзилди.

Кеча, шунингдек, Янгийўл, Чирчиқ, Ангрен шаҳарлари ҳамда Ўрта Чирчиқ районида Таъсис конференциялари ўтказилиб, бу ерларда ҳам шаҳар ва район ташкилотлари тузилди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН ИЖОДКОРЛАРИ ЖАМҒАРМАСИНИ ТУЗИШ ТЎҒРИСИДА

Адабиёт, санъат ва меъморчилик намояндаларининг ижодий фаолликларини рўёбга чиқариш учун шарт-шароитларни янада яхшилаш, бозорга ўтиш шароитларида уларнинг турмуш даражасини ошириш ва ижтимоий ҳимояланганлигини таъминлаш мақсадида:

1. Ўзбекистон ижодкорлари жамғармаси тузилсин.

2. Қуйидагилар жамғарма фаолиятининг асосий йўналишлари деб ҳисоблансин:

— республика ижодий уюшмаларининг моддий-техникавий ва молиявий негизини мустаҳкамлаш;

— ижод намояндаларига, уларнинг оилаларига маънавий, моддий, тиббий ва бошқа ёрдам кўрсатиш;

— ижод, дам олиш уйлари, уй-жой, дала ҳовлилари қуришда ва бошқа қурилиш турларида молиявий ёрдам кўрсатиш;

— ижодкор ходимларнинг пенсия таъминотини яхшилаш.

3. Жамғарманинг моддий-техникавий негизини ривожлантириш ва мустаҳкамлаш, унга молиявий ёрдам кўрсатиш учун Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг резервидан 3 миллион сўм ажратилсин.

4. Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси мазкур фармонни рўёбга чиқаришни ташкилий жиҳатдан таъминлаш учун қарор тайёрласин ва қабул қилсин, унда:

— Ўзбекистон ижодкорлари жамғармаси тўғрисидаги низом лойиҳасини тайёрлаш;

— Ўзбекистон ижодкорлари жамғармасининг таъсис конференциясини ўтказиш, унда жамғарманинг кенгаши ва бошқарувини сайлаш, уставини қабул қилиш назарда тутилсин.

5. Республиканинг хўжалик органлари, корхоналари, ташкилотлари ва муассасалари раҳбарларидан Ўзбекистон ижодкорлари жамғармасига моддий-техника ресурсларини ажратишда ҳамда ўз даромадларидан мумкин бўлган маблағларни ўтказишда амалий ёрдам кўрсатиш сўралсин.

Жамғарма ва унинг таъсисчилари билан корхоналар, колхозлар, совхозлар, муассасалар ва ташкилотларнинг маъмуриятлари ўртасида ижодий ҳамкорлик ҳамда уларнинг меҳнат жамоаларини маданий хизмат билан таъминлаш тўғрисида шартномалар тузишни амалиётга янада кенг жорий қилиш мақсадга мувофиқ деб топилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1991 йил 22 октябрь.

ҲОСИЛНИ НОБУД ҚИЛМАЙМИЗ

ТЕРИМНИ уюшқоқлик билан бошлаганлигимиз туфайли 15 октябрда йиллик режани бажариб, 57 гектар майдондан 157 тонна пахта йиғиштириб олдик. Жорий йилда тажриба учун етти гектар майдонга ингичка толали пахтанинг уруғини эккан эдик. Натижа ёмон бўлмаяпти. Ўн икки тоннадан ошиқроқ ингичка толали пахта ҳосили олдик. Бригадамизнинг йиллик режаси тўлган бўлса-да, ғайрат-шижоатни сусайтирмаяпмиз. Чунки далаларда йил бўйи қилган меҳнатларимизнинг самараси — ҳосил кўп. Механизаторларимиздан Абдурашид Алимов ва Комил Олимовлар 80—100 тоннадан пахта териб, қисқа кунлар ичида юксак хирмон бунёд этишга ҳисса қўшган бўлсалар, Феруза Тожибоева, Қуйдинисо Эшметова, Янглиш Шарипова, Фотима ва Зуҳра Охуновалар кунига 90—110 килогарммдан пахта териб суръатни бўшаштирмаяптилар.

Зайнаб МАҲМУДОВА,
Пискент ноҳиясидаги Охунбобоев номли жамоа хўжалигининг бригада бошлиғи.

Дўппини бошдан олинг...

ЁҲУД

ОБУНА БЎЛИШГА ШОШИЛМАЁТГАНЛАР УЧУН ЭСЛАТМА

Рўзномлр учун обуна бўлиш муддати тугашига ҳам бармоқ билан санарли кунлар қолди. Кўпчилик муштарийларимиз эса, негадир ҳамон бепарво. Беҳафсала қўл силтаб «бизга йўл бўлсин, нархи осмонда бўлса» дейдиганлар ҳам топилади.

Ҳақиқатан шундаймикан?.. Келинг, дўппини бошдан олайлиг-у бир ўйлаб кўрайлик.

«Тошкент ҳақиқати»нинг БИР ЙИЛЛИК обуна баҳоси — 25 сўм 68 тийин. Қимматми?.. Жавоб учун шошилманг, чунки...

Бозорда бир кило гўшт 25—30 сўм (тополсангиз, албатта), тўйинброқ истеъмол қилай десангиз, бир қозон қайнатишга ҳам етмайди...

Бир шиша арақ ҳам (агар талонингиз бўлмаса) 30 сўм, Бироқ «кайф-у тароқлик» нари борса икки соатлик...

Бир кило анорнинг нархини биласизми?.. Узумникичи?..

Албатта арзон эмас. Телевизор, радиони-ку гапирмаса ҳам бўлаверади. Қимматга бўлса-да барибир тополмайсиз...

Шундай экан, сизга энг ишончли ҳамроҳ, суҳбатдош, дам олиш манбаи фақат битта, у — рўзнома. Талон ҳам, таниш-билиш ҳам, узундан-узоқ навбатда асабийлашиш ҳам керак эмас, фақат шошилиш зарур. Йил давомида «Тошкент ҳақиқати» беминнат дастёр бўлсин десангиз, обуна бўлишга шошилинг, яна «аттанг» деб қолманг.

ОБУНА-92

АЗИЗ МУШТАРИЙЛАР!
ОБУНА МУДДАТИНИНГ
ТУГАШИГА ҲАМ САНОҚЛИ
КУНЛАР ҚОЛДИ.
ҲАЛИ ФУРСАТ ҒАНИМАТ.
ҚАДРДОН
РЎЗНОМАНГИЗ
ТОШКЕНТ
ҲАҚИҚАТИГА
ЁЗИЛИШНИ
УНУТМАНГ!

1992 йил учун рўзнома ва ойномаларга обуна давом этмоқда. Бошқа нашрлар қатори «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» рўзномасига ҳам барча алоқа бўлимларида обуна қабул қилинмоқда.

«Тошкент ҳақиқати»нинг бир йиллик обуна баҳоси — 25 сўм 68 тийин, ярим йилга 12 сўм 84 тийин, уч ойга эса 6 сўм 42 тийин.

ҲУРМАТЛИ МУШТАРИЙЛАР! Фурсат ғаниматлигида ўз рўзномангиз — «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»га обуна бўлишга шошилинг!

Ф. СП—1

ССЖИ Алоқа вазирлиги «Матбуот уюшмаси»

Тошкент ҳақиқати — 64672
(нашр номи) (нашр кўрсаткичи)

рўзномасига ОБУНА

обуна сони

1992 йил учун (ойлар бўйича)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Қаерга
(почта кўрсаткичи) (манзил)
Кимга
(насаби; исми ва отаси исмининг бош ҳарфлари)

РЎЗНОМАНИ ЕТКАЗИШ ВАРАҚЧАСИ

п.в. жойи — 64672
(нашр кўрсаткичи)

Тошкент ҳақиқати
(нашр номи)

обуна — баҳоси — обуна сони
янги манзилга юбориш — баҳоси — сўм

1992 йил учун (ойлар бўйича)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Қаерга
(почта кўрсаткичи) (манзил)
Кимга
(насаби; исми ва отаси исмининг бош ҳарфлари)

ҲАЛИ ҲАМ ВАҚТ БОР

КАЛИНИН НОҲИЯСИДАГИ «ЎЗБЕКИСТОН 50 ЙИЛЛИГИ» ШЎРО ХЎЖАЛИГИДА ҚИШГА ТАЙЁРГАРЛИК ИШЛАРИ ОҚСАЯПТИ

...СИР ЭМАС, кундалик учун зарур бўлган эҳтиёж молларини магазин пештахталаридан топиб бўлмаяпти. Тўғри, озиқ-овқат маҳсулотларини-ку «талон»га оляпмиз-у, лекин бу ҳам чегараланган. Тежаб-тергаб истеъмол қилмасангиз, ойнинг ярмига етиб-етмай тугаб қолади. Боз устига сабзавот маҳсулотларининг ҳам бозор нархи борган сари осмонга сапчимоқда. Яна бир томондан эса қиш яқинлашяпти. Бундан одамлар, эртага нима бўларкин, деб ҳавотирга тушиши аниқ. Айниқса, ўзига тўқ бўлмаган қишлоқ хонадонлари ташвишда. Шунинг учун ҳам ҳозирги пайтда энг долзарб мавзу аҳолининг моддий таъминоти бўлиб қолди.

Навбатдаги ижодий сафарни ҳам айнан шу масалага қаратиш мақсадида Калинин ноҳиясидаги «Ўзбекистон 50 йиллиги» шўро хўжалигида бўлдим. Таъминот масаласи ва қишга тайёргарлик ишлари билан танишдим.

Унчалик катта бўлмаган, сабзавотчиликка ихтисослаштирилган бу хўжаликда 3 мингга яқин аҳоли истиқомат қилади. Бу ердаги ишлардан очиғи, кўнглим тўлмади. Нега? Чунки жумҳуриятимиз Президенти томонидан халқ манфаатини кўзлаб чиқарилган фармонларнинг бажарилиши кўнгилдагидек эмас.

Биргина мисол. Бу йилги иқтисодий шароит ҳисобга олинган ҳолда ҳар бир қишлоқ хонадонига 100 килограммдан буғдой берилиши айтилганди. Хўжаликда эса бу тадбир ҳанузгача бажарилмаган.

— Етиштиришга имконият бўлмагач, ўн тонна буғдойни қўшни Қозоғистондан олиб келдик,— дейди хўжалик директори Камолиддин Муҳиддинов.— Декабрга бориб тарқатмоқчимиз кам таъминотли оилаларга. Ҳозирча уларга нон етарли. Хўжалик ҳудудида давлатнинг нон тайёрлайдиган тармоғи бор. Агар давлат таъминотида узилиш бўлса ўзимиз тайёрлаб берамиз...

Ишқилиб қолган ишга қор ёғмаса бўлгани. Яна бир мулоҳаза. Давлат таъминотида қачон узилиш бўлади, деб қараб ўтиришга ҳожат бормикин?! Жумҳуриятимизда эса бунга йўл қўйилмаслигига ишончим комил. Бунинг устига донни унга айлантириш муаммоси ҳам бор. Тегирмон йўқ.

Хўжаликда амалга оширилган ишлар: йил давомида 2 километрлик газ қувурлари тортилди. Иккита кўчага асфальт ётқизилди. Бош ҳи-

ПРЕЗИДЕНТ ФАРМОНЛАРИ ҚАНДАЙ БАЖАРИЛМОҚДА?

собчининг айтишича, савобли ишлар учун 12 минг сўм атрофида сарф-ҳаражат бўлган. Лекин аҳоли тоза ичимлик сув билан тўлиқ таъминланмаган. Ёзи билан баъзи қишлоқларга водопровод суви етиб бормади. Бунга сабаб сув оқимининг кучсизлиги, дейишмоқда хўжаликдагилар. Тўғри, сув чиқмаётган жойларга махсус машиналарда олиб келинаяпти. Лекин қачонгача бу аҳвол давом этади?!

Уй-жой қурувчилар учун кейинги икки йил давомида 25 гектар ер 8 сотихдан бўлиб берилган. Қимирлаган жон борки, бу ерга ёғин-сочинли кунларга қолдирмасдан уй қуриб олиш илинжида бўлади. Бундай пайтда улар кўпроқ ёрдамга муҳтождирлар. Хўжаликдан ёрдам кутади, мадад сўрайди. Лекин...

— Бу борада,— дейди хўжалик раҳбари,— одамларга ёрдам беролмаяпмиз. Шаҳар деҳқончилик саноати уюшмасидан йил давомида зарур ёрдам ололмаяпмиз. Сўнгги икки йил давомида бор-йўғи беш кубометр ёғоч олдик, холос. Бир дона ҳам шифер олмадик. Одамларимиз олдида юзимиз шувут бўлиб қоляпти. Айниқса бозор-ўчарнинг афсонавий нархларига дош беролмаётган кам қувватли, ночор оилалар кўпроқ жабр кўришяпти. У—бу сўраб келганларни узримизни айтиб чиқариб юборишдан ўзга чорамиз қолмаяпти.

Дарвоқе, бу битта хўжаликнинг муаммоси эмас. Қаловини топсанг қор ёнар, деганларидек, кўпгина хўжаликлар бу масаланинг ҳам ечимини топяптилар. Маҳсулот ва товар айри-бошлаш ёинки бошқа йўллар билан бўлса-да, қурилиш учун зарур буюмларни топишга улгуришяпти. Назаримизда бу ерда эса ҳалигача аллақачон умрини ўтаб бўлган эски қолипдаги «давлат таъминоти»га кўз тикилаётгандек.

Қишнинг қаҳри қаттиқлигини ҳамма билади. Унга пухта тайёргарлик кўрилмаса бўлмайди. Хўжаликда бу иш ҳам ўлда-жўлда. Шу кунгача фақат 12 тонна пиёз ғамланган холос. Директорнинг таъкидлашича қўшни ноҳиялардан 5 тонна гуруч, бир тонна мош олиб келишмоқчи. Ҳечдан кўра кеч бўлса-да.

Ҳар бир қишлоқ хонадонида соғин сигири бўлиши керак. Бу давр талаби. Хўжаликларда бу тадбир амалга оширилмоқда. Лекин «Ўзбекистон 50 йиллиги» шўро хўжалигида эса бу иш ҳам оқсамоқда. Шу кунгача бир нечта бузоқ сотилган холос.

— Эрта-индин яна 30 дан ортиқ бузоқ сотамиз,— дейди бош ҳисобчи. Чорваси борларга эса шу пайтгача етти тонна хашак сотилган.

Хуллас, хўжаликда халқ таъминоти ва қишга тайёргарлик ишларини яхши деб бўлмайди. Ҳали ҳам вақт бор. Изланса имконият ҳам топилади. Фақат бунга изчиллик ва қатъиятлилик зарур. Шундагина деҳқонларнинг турмуш даражаси яхшиланади. Қарс икки қўлдан деганларидек уларга зарур шарт-шароитлар яратиб берилсагина ишда унум ва барака бўлади.

Х. ШАФОАТОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ҒИШТ КЕРАКМИ, МАРҲАМАТ!

РЕСПУБЛИКАМИЗ Президенти фармонига биноан жойларда аҳолини ер участкалари билан таъминлаш ҳамон давом этмоқда. Лекин, уй-жойга муҳтожларни қийнаётган яна бир муаммолардан бири қурилиш-бинокорлик материаллари бўлиб қолмоқда. Бу етишмовчиликни бартараф этиш мақсадида кичик корхоналар очилиб, сифатли маҳсулот тайёрлашга ҳаракат қилмоқдаларки, бу кўпчиликни қувонтиради.

Ўрта Чирчиқ районидаги Куйбишев номли колхозда фаолият кўрсатаётган «Орли» фирмаси ҳам аҳолининг ғиштга бўлган эҳтиёжини қондиришда салмоқли улушини қўшмоқда.

Фирмага қарашли ғишт заводи дастлаб кунига 50 минг дона маҳсулот ишлаб чиқарган бўлса, ҳозир бу кўрсаткич 70 минг донага кўпайди. Совет Иттифоқи ва Чехословакия мутахассислари ҳамкорлигида тайёрланган СМП-217 тупроқ қориштирувчи ва жипслаштирувчи мосламадан пишиқ-пухта маҳсулот чиқмоқда. Тайёр маҳсулотни юк машинага ортишда эса Япониянинг «Ниссан» кўтарма мосламаси қўл келмоқда.

— Режаларимиз улкан, — дейди биз билан суҳбатда бош механик Тоҳир Жўраев, — кунига 25 минг дона пишиқ ғишт тайёрловчи Совет — Финляндия мутахассислари томонидан яратилган мосламани ишга тушириш тараддудидамиз. Бу мосламанинг афзаллиги шундаки, у электр энергияси ёрдамида ишлайди.

Яқин келажакда фирмамиз қошида аҳоли истеъмоли учун ёғ тайёрловчи заводни ҳам ишга туширишни мўлжаллаб турибмиз. Айни вақтда бизга доимий ишлаш учун ишчилар керак. Маошни ишбай тартибида тўлаймиз. Мана ҳозирда сидқидилдан меҳнат қилаётган У. Бойимбетов, В. Надимов каби ишчиларимизнинг ҳар бири ойига ўртача минг сўм ва ундан кўп ҳақ олмоқдалар. Тракторчи Р. Аслонов, ҳайдовчилар У. Юсупов ва С. Қаюмовлар ҳам ибрат бўларли меҳнат қилмоқдалар. Бу эса, энг аввало, уларнинг ўзларига фойдалидир. Фирманинг раҳбари Комил Зоҳидов ва ғишт цехи бошлиғи Шерали Мадиёровлар биз билан суҳбатда ишчиларнинг унумли меҳнат қилишлари учун шарт-шароитлар яратиш борасида кўп ишлар амалга оширилаётганлиги, кунига иссиқ овқат билан мунтазам таъминлаш йўлга қўйилганлиги ҳақида гапирдилар.

У. ҲАМИДОВ.

МАДАНИЙ МАРКАЗЛАР— ДЎСТЛИК ТАЯНЧИ

ИБРАТЛИ ТАДБИРЛАР

БУНДАН салкам икки йил аввал Ўзбекистонда истиқомат қилувчи турли элат ва миллат вакилларининг байналмилал маданий маркази ташкил этилди. Мана шу давр мобайнида у ерда амалга оширилган ишлар ва кейинги режалар ҳақида сўзлаб беришни илтимос қилиб мазкур марказ директори Шавкат ШАРИПОВ билан суҳбатлашдик.

— Шавкат Назирович, байналмилал маданий марказни ташкил қилишдан мақсад нима ва унинг фаолиятида қандай ишлар амалга оширилди?

— Совет ҳукумати барпо этилаётган дастлабки йилларда миллий масала ҳақида жиддий гапирилган эди. Шундан кейин бу нарсага эътибор бермай қўйилди. Бугунги кунда миллатлар муносабати, байналмилал дўстлик жуда зарур ва энг долзарб масалалардан бири бўлиб тургани сир эмас. Менимча, ҳар қандай миллат вакили ҳам ўз тарихи, маданияти, тилини билмай туриб ўзгалар урф-одати, тарихини билмайди, қадрламайди.

Ўзбекистонда 120 дан ортиқ миллат ва элат вакиллари истиқомат қилади. Бизда уларнинг ўзаро муносабатини яхшилаш, тинч ва осойишта яшашини таъминлашга эътибор кучайтирилди. Шу муносабат билан жумҳуриятимизда 50 га яқин миллий маданий марказлар ташкил этилди. Бундан асосий мақсад ҳар бир миллат кишиси ўзининг келиб чиқиши, она тили, ўтмиши, миллий маросимларини ўргансин, миллий руҳда тарбиялансин, шу билан бирга бошқа миллатлар билан дўстона муносабат тикласин.

Жумҳуриятимизнинг барча вилоятларида мавжуд миллий марказлар ишига маданий кенгаш томонидан ёрдам берилмоқда.

Ўзбекистонда 200 мингдан ортиқ корейслар яшайди. Уларни бирлаштирувчи ассоциацияга тарих фанлари доктори Пётр Ким бошчилик қилаяпти. Шуни дадил айта оламанки, 1937 йил корейслар Ўзбекистондан бошқа жумҳуриятга тушиб қолганида маданий жиҳатдан балки бунчалик равнақ тополмаган бўларди. Бизда эса уларга бўлган яхши муносабат натижасида ўз насл-насабини сақлаб қололди. Корейслардан чиққан истеъдодли ёзувчилар, бастакорлар, рассомлар, спортчилар ҳаётда ўз йўлларини топиб олишган. Шунингдек республикада истиқомат қилувчи миллионга яқин қозоқ, 800 минг татар, мингга яқин дунган кишилари маданий марказларида ҳам ибратли ишлар амалга ошириляпти.

— Бизда, қаерда аҳиллик бўлса шу ерда бойлик, қут-барака бўлади, деган гап бор. Бу борада миллатларнинг бир-бирига бўлган муносабатини қандай баҳолайсиз?

— Ҳар бир миллат вакилига бир хил муносабатда бўлишга алоҳида эътибор берамиз. Бизда арман ва озарбайжон маданий маркази аъзолари бир-бирлари билан дўст, биродар. Айни пайтдаги мазкур миллатлар орасидаги кескин муносабат бу дўстликка раҳна сололмайди. Ҳатто улар ҳар иккала жумҳурият раҳбарларига дўстлашишни илтимос қилувчи телеграмма йўллашди ва бунга ижобий мазмундаги жавоб хати олинди.

Бирор миллатнинг миллий байрами нишонланадиган бўлса бошқа барча миллат кишилари ҳам таклиф этилади. Яқинда маданий марказларнинг ҳаммаси Навоий таваллудининг 550 йиллиги муносабати билан адабий тадбирлар ўтказишди. Очиғини айтиш керак, бу тантана миллатлар, элатлар дўстлигининг ёрқин намойишига айланди. Ўзбекистонда ҳар бир миллат вакили тенг эканлиги, бир-бирига ҳамиятлилиги шу ерда яққол кўринди. Бу албатта, жумҳурият раҳбарининг дўстлик, ҳамкорликни мустаҳкамлаш йўлида олиб бораётган изчил сиёсати натижаси ҳамдир.

— Чет мамлакатлар билан ҳам алоқа ўрнатилганми?

— Польша, Болгария, Германия, Хитой ва бошқа кўплаб мамлакатлар билан алоқа қилиб турамиз. Жанубий ва Шимолий Корея халқи билан муносабатимиз жуда яхши. Улар бу ерда яшовчи корейсларга ўз она тилини ўргатувчи ўқув қўлланмалари юборишди. Яқинда у ердан ўқитувчилар келиб дарс беришади. Албатта, бундай ҳамкорликка эришиш учун ҳали кўп изланишимиз ва интилишимиз керак. Токи маданий алоқалар кўлами янада кенгайиб, мустаҳкамланиб бориши зарур.

— Мен Тошкент вилояти рўзномасидан бўлганим учун бизнинг вилоятдаги маданий марказлар ҳақида ҳам билишни истардим. Аниқроғи, ҳозир улар қандай ишларни амалга оширишяпти?

— Тошкент вилоятида юздан ортиқ миллат вакиллари бўлиб, барча район ва шаҳарларда байналмилал маданий марказлар ташкил этилган ва уларда секциялар ишлаб турибди. Чирчиқ, Олмалиқ шаҳарлари, Қибрай, Ўрта Чирчиқ район маданий марказларининг қилаётган ишлари таҳсинга лойиқ. Бу жойларда маданий марказларнинг миллий урф-одатлари, меҳмондўстлиги, санъати, халқ оғзаки ижодиёти билан боғлиқ тадбирлар тез-тез ўтмоқда. Бу анъанавий байрамларда ҳар бир маданий марказ турли соҳалар бўйича янги-янги истеъдодли кишиларни топмоқдаки, бу бир томондан шу марказнинг бевосита муҳим бурчи бўлса, иккинчидан ана шу миллат учун зўр ифтихор ҳам бўлиб қолмоқда.

— Айтингчи, Шавкат Назирович, сизларни қийнаётган муаммолар ҳам борми?

— Энг асосий муаммо жой масаласи бўлиб турибди. Бизнинг ўз биномиз йўқ. Ҳозирча СССР Халқлари дўстлиги музейи биносидан ажратиб берилган хоналарда ишлаяпмиз. Менимча, шу бинони тўлалигича бизга беришса ёмон бўлмасди. Ўзингиз ўйлаб кўринг, Халқлар дўстлиги музейи нимага керак? Дўстлик ҳам кўргазма қилинадими? Ахир буни амалда кўрсатиш керак-ку! Тошкент шаҳрида мавжуд 14 та маданий марказдан 6 тасигина ўз биносига эга. Қолганлари эса жой тополмай сарсон бўлишаяпти. Бундан ташқари уларни транспорт билан таъминлаш ҳам ҳал этилмаяпти. Кўплаб миллат вакиллари ўз миллий кафе, ошхоналарини очишни исташади. Бунинг учун уларда маблағ етарли. Фақатгина жой йўқ. Бундай масалалар билан маҳаллий кенгашлар шуғулланиши керак.

— Кейинги режаларингиз ҳақида ҳам гапирсангиз.

— Яқин кунларда амалга оширишни мўлжаллаётган режаларимиздан бири ҳар бир миллатнинг таниқли рассоми, шоир, ёзувчи, артистлари билан учрашувлар ўтказиш. Шунингдек «Қизиқарли кишилар билан учрашув» клубини ташкил этамиз. Бошқа мамлакатлар билан дўстлашиш қатори, чет элларда яшаётган ўзбеклар билан ҳам алоқа ўрнатмоқчимиз. Жумҳурият Халқ таълими вазирлиги билан келишган ҳолда ҳар йили олий билимгоҳларга талабалар тайёрлаб беришни йўлга қўямиз. Умумий мақсадимиз ҳақида гапириб, шуни айтмоқчиманки, маданий марказлар оёққа туриб олди.

Энди уларнинг камолоти учун бор имкониятлардан фойдаланишга интиляпмиз.

Суҳбатдош Р. УСМОНОВА.

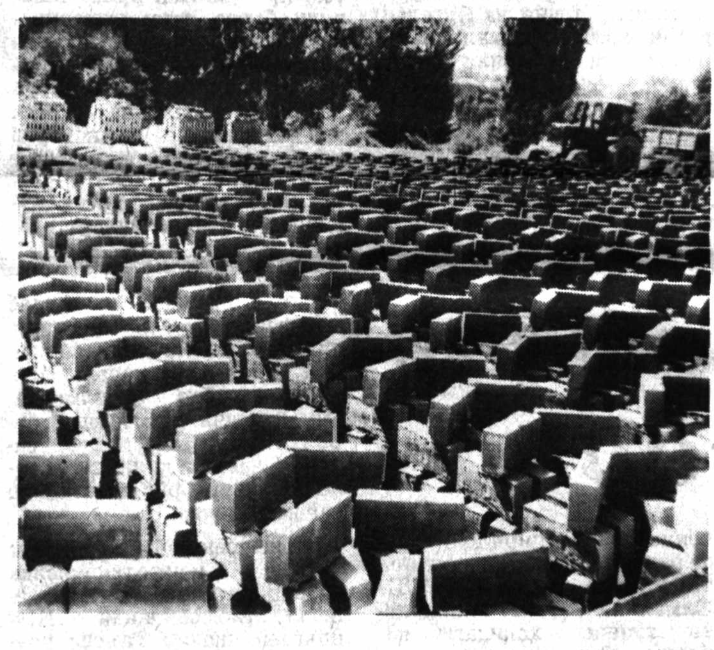

СУРАТЛАРДА: ғишт заводида иш қизғин; қуритилаётган тайёр маҳсулотлар.

ИЛМГОҲНИНГ ТАЯНЧ ЛАБОРАТОРИЯСИ

Ҳар қандай истиқболли янгилик илғор тажрибага асосланади. Таълим ишида ҳам моҳир ўқитувчилар орттирган яхши ўқитиш усуллари қўл келмоқда. Эндиликда бундай педагогик жамоалар вилоятимиз мактабларида анчагина.

Чирчиқ шаҳридаги 2-ўрта мактабнинг ибратли фаолияти туфайли таълим ва тарбия жараёнида қатор янгиликлар юзага келди. Ҳар бир ўқитувчи илғор тажрибасини ўз дарсида қўллаш билан бирга уни давр талабига мос янгиликлар билан бойитишга ва такомиллаштиришга ҳаракат қилмоқда. Мактабда шаклланган қатор методик усул ва воситалар вилоят, қолаверса, бутун жумҳурият бўйича кенг оммалаштирилди. Бундай хайрли ишга, мана йигирма йилдирки, мактаб директори — халқ таълимининг моҳир жонкуяри Д. Йўлдошев бош-қош бўлиб қолмоқда.

«Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари» курси машғулотларини жорий этиш тажрибаси шу билим даргоҳида синаб кўрилди. Бошланғич синфларда математика ва рус тили ўқитишни янада яхшилашга қаратилган тажриба-синов ишлари мазкур педагогика жамоаси фаолияти мисолида умумлаштирилди. Шу сабабли ташаббускор мактаб Москвадаги Бутуниттифоқ кўргазмасининг қатнашчиси бўлди.

Бу ва шунга ўхшаш истиқболли таълимий жараёнлар Ўзбекистон педагогика фанлари илмий текшириш илмгоҳи томонидан бошқарилмоқда. Билим даргоҳи шу илмий муассасанинг таянч лабораториясига айланганига чорак аср бўлди. Шу 25 йил мобайнида мақтаса арзигулик қатор яхши ташаббуслар қанот ёзиб, педагог олимларнинг илғор ғоялари учун бой манба бўлиб хизмат қилди.

Шу сана муносабати билан мактабда педагог олимларнинг конференциясини ўтқазиш мўлжалланди.

А. АЛИЕВ.

● МУҲАРРИРИЯТГА ХАТ

МИЛЛИЙ ҲУНАРЛАР ЎРГАТИЛСА...

Ҳозирги пайтдаги етишмовчилик, танқисликлар кўплаб тортишув, мунозараларга сабаб бўлмоқда. Шароитни яхшилаш учун эса қуруқ гапдан кўра амалий ишга ўтиш керак. Турғунлик йилларида ўрта мактаблар, билим юртлари, ўқув ишлаб чиқариш комбинатларида режа кетидан қувиб жамиятимиз учун унчалик зарур бўлмаган мутахассислар тайёрланди. Кўплаб қишлоқларда ҳар икки кишининг бирида трактор ҳайдовчиси гувоҳномаси бор. Лекин завод, фабрикаларда мутахассис ишчи етишмайди. Қайта қуриш шарофати билан мактабларни миллийлаштиришга катта эътибор берилмоқда. Шундай экан, меҳнат таълими дарсларида халқимизнинг зардўзлик, наққошлик, мисгарлик, кулолчилик сингари қадимий ҳунарлари ўргатилса, бозор иқтисодиёти шароитида жуда қўл келган бўларди. Албатта, бундай касбларни ўргатиш учун мутахассислар етишмайди. Шу сабабли тўгараклар ташкил қилиб, маълум муддатга мутахассислар мактабларга келиб назарий билим берилса, амалий билимни эса ўқувчилар ҳунарманд усталардан ўрганишса бўларди. Шу билан бирга ўқувчиларнинг бекорчи вақтлари камайиб, фойдали иш билан шуғулланишадиган бўларди. Бундан ташқари ёшлар ўртасида жиноятчилик ҳам камаяр эди. Касб-ҳунар таълимидан яна бири ўқувчиларга таъмирлашни ўргатишдир. Чунки қанчадан-қанча тарихий обидаларимиз таъмирга муҳтож бўлиб турибди. Ёдгорликларни тиклаш эса ҳаммамизнинг умумий ишимиздир.

Д. ТЕМИРОВ,
Бўка районидаги Бобур номли мактабнинг илмий бўлим мудири.

ҲУРМАТЛИ МУШТАРИЙЛАР!
ОБУНА ВАРАҚАСИНИ БЕХАТО ТЎЛҒАЗИШГА ҲАРАКАТ ҚИЛИНГ!

Агар обуна «Матбуот уюшмаси» агентлигида расмийлаштирилган бўлса, касса аппаратининг муҳри, алоқа бўлимларида расмийлаштирилганда эса тақвим штемпели, албатта, бўлиши керак.

Бу ҳолда обуначиларга абонемент билан бирга пул қабул қилинганлиги ҳақида квитанция берилади.

АЗИЗ ОБУНАЧИ ЎРТОҚЛАР!

Рўзнома ва ойномаларга обуна варақчасини сиёҳли ручкаларда ҳагосиз, сўзларни қисқартирмасдан ва тушунарли қилиб тўлғазинг.

Обуначи ўз турар жой манзилгоҳи, насаби, исми ва отасининг исмини аниқ ёзиши талаб этилади.

Обуна варақчасидаги «ПВ-Жойи» деган ёзувли катакларни алоқа бўлинмалари ва «Матбуот уюшмаси» агентликлари ходимлари тўлғазади.

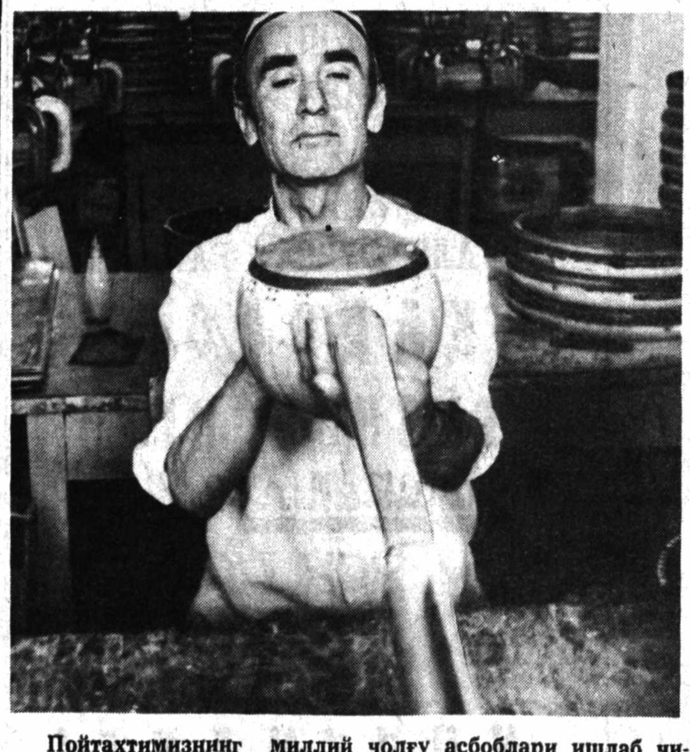

Пойтахтимизнинг миллий чолғу асбоблари ишлаб чиқариш бирлашмаси ижара усулига ўтган корхоналардандир. Сиз суратда кўриб турган Абдукарим Йўлдошев эса ишлаб чиқаришдаги энг моҳир, «эски» усталардан ҳисобланади. Чунки у ўз касбини 36 йилдан бери ардоқлаб келмоқда.

Суратчи Т. КАРИМОВ.

БОҒБОН ЎЙЛАРИ

БАҲОР кезлари эди ўшанда. Ҳаво ҳар куни бир неча бор ўзгариб турарди. Туни билан кучли шамол эсиб, шаррос ёмғир ёғиб чиқди. Қўчқор ака безовталаниб, кўзига уйқу келмади. Тонг ёришиши биланоқ бригада боғига шошилди. Боққа назар ташлагач, кўнгли беҳузур бўлиб, руҳи тушиб кетди. Кечагина қиз болани сочидай қилиб тараб қўйилган ток новдалари синиб ишкомларда тартибсиз тарзда сочилиб ётарди. Узум шўралари ер билан битта бўлиб қолганди. У ўша куни 43 сотих майдондаги ҳар бир тўпни кўздан кечириб чиқди. Боғ тепасида анчагача ҳаёллари паришон ҳолда ўтирди. Табиатнинг бир кунлик тўс-тўполони ойлаб қилинган меҳнатни чиппакка чиқариб юборганлиги Қўчқор акани ҳайрон-у, лол қилиб қўйди.

У ёшлилиги, ўтган дамларини эслади. Унинг болалиги Қирарикда, ҳозирги Абдураҳмонов номли шўро хўжалигида ўтди. Қирариқ қишлоғида мевазор боғлар кўп ва катта эди. Миришкор боғбонларнинг ҳам саноғи йўқ эди. Шулар сабаб бўлдими, у ҳам кўчат экиб, боғ яратишга меҳр қўйди. Ўрта мактабни тугатгандан сўнг боғбонларнинг этагини маҳкам тутди. Сени қўлинг енгил чиқиб қолди, қуриган чўпни ерга қадасанг ҳам кўкаради, деб ҳазиллашишарди устозлари.

Қўчқор Аҳмедов С. Раҳимов номли жамоа хўжалигида 30 йилга яқин боғбонлик қилди. Кўп йиллик меҳнатлари изсиз кетмади. Уста боғбон бўлиб етишди. Эл-юрт дастурхонига ширин-шакар мева етказиб берди.

Ток ўстириш ҳам ёш болани парвариш қилишга ўхшаб кетади. Бир зум бўлсада, бепарволикка йўл қўйиб бўлмайди. Токзорга қараш майда юмуш бўлганлиги учун, қилган ишинг унчалик кўзга ҳам ташланавермайди.

Қўчқор аканинг кўп йиллик тажрибаси бу йил ҳам қўл келди. Ишкомларда мўл ҳосил тўпланди. Жамоа хўжалигига тўрт тоннадан кўпроқ узум, 3,5 тонна шафтоли топширди.

Кекса соҳибкор боғдаги мевали дарахтлар навининг хилма-хил бўлишлигига катта эътибор беради. 1991 йилнинг баҳорида 60 туп шафтолига янги нав пайванд қилиб, кўкартириб олди. Кекса соҳибкор Қўчқор ака ўтган умридан, ҳаётидан мамнун. Умр бўйи ҳалол ишлаб, ҳалол яшади. Бола-чақа ўстирди. Уй-жойи бут, невaралари ёнида. Кўнгли хотиржам. Ҳар куни ишдан қайтгач, айвонга чиқиб ёнбошлайди. Пиёладаги қайноқ чойдан тез-тез хўплайди. Ҳаёт ҳақида, эзгу ишлар ҳақида хаёл суради.

Т. ЖЎРАЕВ.

НУРЧИЛАР АНЖУМАНИ

21 октябрь куни Тошкентда очилган радиация иссиқлик алмашиниши мавзуидаги Бутуниттифоқ конференциясида энергия таъминотида тежамкорлик, зарарли чиқиндиларни ҳавога чиқариб юборишни камайтириш муаммолари муҳокама қилинди. Унда мамлакатимизнинг барча минтақаларидан, бир қанча ҳорижий мамлакатлардан келган олимлар ва энергетиклар иштирок этишмоқда.

— Конференциянинг вазифаси — энергетика муаммоларини ҳал этишда олимлар, конструкторлар, ишлаб чиқарувчиларнинг куч-ғайратларини бирлаштиришдан иборат, — дейди ташкилот комитетининг раиси, Тошкент «Истал» илмий ишлаб чиқариш корхонасининг директори З. Толибжонов. — Унинг иштирокчилари илмий ва техникавий ахборотларни айрбошлашади. Муддаолар протоколларини имзолаш ва энергетиканинг ушбу соҳасидаги замонавий асбоб-ускуналар ва технологияларни сотиб олиш тўғрисида битимлар тузиш мўлжалланмоқда.

(ЎзТАГ).

Рой МЕДВЕДЕВ.

Алексей Николаевич КОСИГИН

СИЁСИЙ ТАРЖИМАИ ҲОЛГА ЧИЗГИЛАР

Бу орада Алексей Николаевичнинг соғлиғи ёмонлаша борди. Буйрак касали зўрайди, ўқтин-ўқтин диализдан фойдаланишга тўғри келди. Айни бир вақтда мухолифлари томонидан, шунингдек Брежнев томонидан ҳам унга тазйиқ кучая борди. Сиёсий бюронинг собиқ аъзоси П. Е. Шелестнинг далолат беришича, Брежнев кўпинча республика Компартиялари котибларини Вазирлар Кенгашини танқид қилишга тезларди, бу танқид эса биринчи галда А. Н. Косигинга тааллуқли бўларди. «У ҳаммасига мардона бардош берарди, — деб ёзди яқинда ўз хотираларида П. Шелест, — чидарди; кўп ва ҳалол ишларди. Менимча, Брежнев билан Косигин бир-бирларини ёмон кўрардилар, лекин чидардилар ва сиртдан қараганда ҳаммаси жойидадек қилиб кўрсатардилар... Ниҳоят ишлар кўпайиб кетганидан А. Н. Косигин қаттиқ касалланиб қолди — оғир инфарктга дучор бўлди, ўн кун хушсиз ётди, ҳатто у вафот этди, деган гаплар ҳам тарқатилди. 70 кун касал ётгач, Алексей Николаевич ишга чиқди. Бу вақт ёнилғи балансида ҳалокатли вазият вужудга келди, у дарҳол бу оғир ишга муккасидан шўнғиди, эрталаб соат 10 дан 14.00 гача кучли зўриқиш билан катта кенгаш ўтказди, шундан сўнг уни яна дард ётқизиб қўйди. Яна инфаркт. Лекин бу сафар енгилроқ бўлди, у ҳатто касалхонада XXVI съезддаги ўзининг нутқига доир материаллар устида ишлади. Шунда кутилмаган воқеа бўлди: Брежнев ундан истеъфога чиқиш тўғрисида ариза ёзишни талаб қилди. Буларнинг ҳаммаси ниҳоятда шафқатсиз бўлиб, инсонийликдан узоқ эди. КПСС Марказий Комитети Пленумида А. Н. Косигинни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси вазифасидан озод қилишди, лекин бу ҳақда матбуотда хабар қилишмади...

(Давоми. Боши «Тошкент ҳақиқати»нинг 14 август ва 17 октябрь сонларида).

Бу сафар Косигин қаршилик кўрсатиб ўтирмади. У истеъфога чиқиш тўғрисидаги ариза матнини ўзи тузиб, ўзи ёзди. СССР Олий Кенгашининг кузги сессиясида уни Брежнев ўқиб берди. «Депутат ўртоқлар! — деди у, — 1980 йил 22 октябрда КПСС МКга СССР Вазирлар Кенгашининг Раиси А. Н. Косигиндан хат тушди. Бу хатда ўртоқ Косигин унга КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси ва СССР Вазирлар Кенгаши Раиси лавозимида ишлашга кўп йиллар давомида ишонч билдирганликлари учун партия Марказий Комитети, КПСС Марказий Комитетининг Бош котиби ўртоқ Л. И. Брежневга, СССР Олий Кенгаши ва СССР Вазирлар Кенгашига чуқур ҳамда самимий миннатдорчилик билдиради. Ўртоқ А. Н. Косигин ўз хатида кейинги вақтда соғлиғи ёмонлашаётганлиги уни дам олиш ва актив фаолиятдан озод қилишни тақозо этаётганлигини кўрсатган. Шу муносабат билан ўртоқ А. Н. Косигин ўзини КПСС МК Сиёсий бюроси ва СССР Вазирлар Кенгаши Раиси вазифаларидан озод қилишни сўрайди. Кейин Косигиннинг хатида Коммунистик партия, КПСС МКнинг Бош котиби Леонид Ильич Брежнев бошчилигидаги МК Сиёсий бюроси теварагига жипслашган совет халқи коммунизм тантанаси йўлида, Ер юзида бахт-саодат ва адолат тантанаси йўлида янги катта зафарларга эришишига қатъий ишонч билдирилган...»

Мен бу узундан-узоқ ва дабдабали аризадан кўчирма келтиришда давом этмайман. У Косигиннинг қўли билан ёзилган ва Черненко орқали Брежневга берилган эди. Эҳтимол, Черненко Алексей Николаевични ўзига мутлақо хос бўлмаган услуб билан ёзиб беришга ундаган бўлса керак. Лекин барибир Брежнев бу хатни тўлиқ ўқиб бермади. У хатда сиёсий арбоб маълум ёшга етганда вазифаларни зиммасидан соқит қилиш учун ўзида мардлик бўлиши керак, деган бутун бир абзацини тушириб қолдирди. Хатнинг бу жойи Косигин характерининг белгиларини жуда аниқ кўрсатиб турарди.

Косигиннинг истеъфоси қабул қилинди ва СССР Олий Кенгаши ҳукумат бошлиғи лавозимига Н. А. Тихоновни тайинлади. Косигинга эса «партия ва Совет ҳукуматида юксак лавозимлардаги кўп йиллик, улкан ва самарали иши учун» самимий миннатдорчилик изҳор қилинган эди. Буларнинг ҳаммасини Алексей Николаевич касалхонада ўқий олди, у ерда ҳаётининг сўнгги ҳафталарини ўтказишга мажбур бўлган эди. Унга энди на дам олиш, на балиқ овлаш, на атрофдаги ўрмонларда сайр қилиш насиб этмади. Юқорида биз келтирган эсдаликларида П. Е. Шелест шундай деб ёзган: «Ноябрь ойида мен Косигин ётган касалхонага тушиб қолдим, бир неча кундан кейин, 14 декабрда мен сайр қилгани чиқдим ва А. Н. Косигинни учратдим. У билан суҳбатлашдик. У менга шундай деди: «Буни қара, Пётр Ефимович, мен ҳам ҳеч нарсасиз қолдим, зарари йўқ, бирон нарса билан шуғулланаман, эслайдиган нарсалар кўп, архивларни титкилайман». Косигин юз берган воқеадан қаттиқ изтиробда эканлиги сезиларди, мен уни иложи борича юпатардим. Алексей Николаевич тиниққан, бардам, ўша вақтда кўриниши яхши эди, кўзлари нур сочиб турарди. Ҳатто ҳазиллашмоқчи бўларди. 18 декабрда мен касалхонадан чиқдим, у ердан соат 15 да жўнаб кетдим. А. Н. Косигин ўша куни кундуз соат 12 да вафот этган, шу кун арафасида унинг олдига одамлар келиб, эгаллаб турган чорбоғни қачон бўшатишини сўраганликлари ўз таъсирини кўрсатган, чамаси».

Косигиннинг ўлими тўғрисида 18 декабрь куни кечқурун «Америка овози» радиостанцияси хабар берди, лекин Совет Иттифоқидаги барча оммавий ахборот воситалари чурқ этмади. Гап шундаки, 19 декабрь — Л. И. Брежневнинг туғилган куни эди. Яхлит сана бўлмаса ҳам Брежневнинг кўп сонли аъёнлари ўз «отахони»нинг туғилган кунини янги мақтов ва мукофотлар билан нишонлашга тайёрланаётган эдилар.

Косигиннинг ўлими тузиб қўйилган бу тантана режасини бузиб юбориши мумкин эди. Шунинг учун яқингача бош вазир бўлиб ишлаган одамнинг ўлими тўғрисидаги хабарни тўхтатиб туришга қарор қилинганди. Косигиннинг ўлими тўғрисида Москва бўйлаб кўп миш-мишлар юрарди, лекин бу ҳақда 18 декабрда ҳам, 19 декабрда ҳам, 20 декабрда ҳам хабар беришмади. Фақат 21 декабрь куни тонгги газеталарда «Коммунистик партия ва Совет давлатининг таниқли арбоби» А. Н. Косигиннинг вафоти тўғрисида хабар пайдо бўлди. Косигин билан видолашувга бир кун ажратилган эди, 1980 йил 22 декабрда уни Москвадаги Қизил майдонда дабдабали, аммо қисқа давом этган маросимдан сўнг дафн этдилар.

1991 йил январь—март.

(«ПРАВДА»нинг 1991 йил, 5 август сонидан).

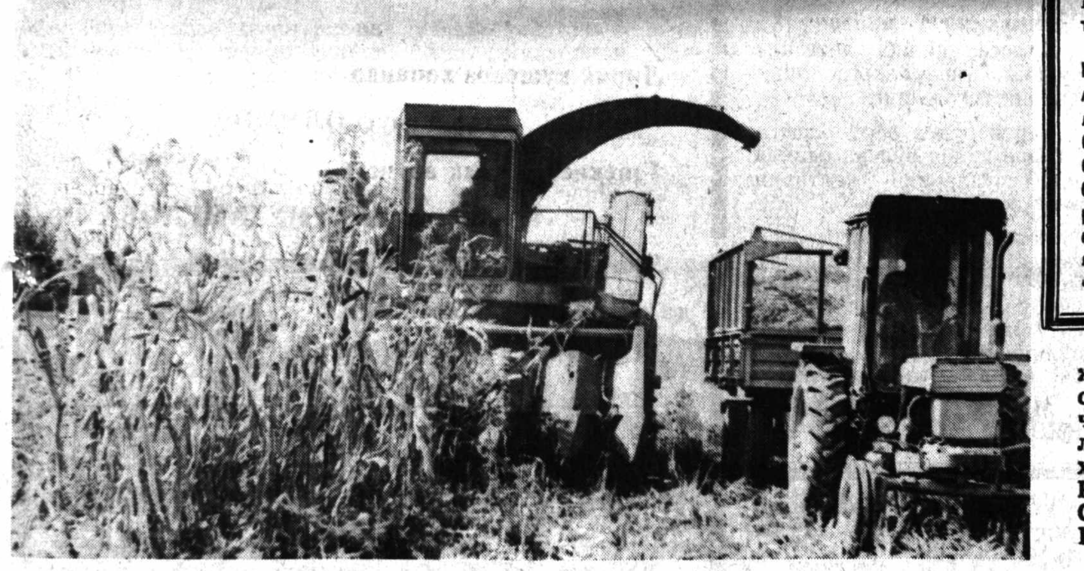

● ОҲАНГАРОН ноҳиясидаги Навоий номли шўро хўжалиги деҳқонлари бу йил далаларда ижара пудрати асосида иш юритмоқдалар. Холмат Собиров бошлиқ ижарачилар жамоаси 20 гектар ерда маккажўхори етиштирдилар. Ҳосил мўл бўлди. Гектаридан 3 тоннадан маккажўхори дони олинди ва озуқабоп силос жамғарилди. СУРАТЛАРДА: (Юқорида, чапдан, ўнгга) ижарачи Баҳодир Садиров, комбайнчи Маҳмуд Абдусаломов, механизатор Раҳим Ўтбосаровлар; ўрим-йиғим пайти.

Сураткаш Р. АЛЬБЕКОВ.

ОЛИЙ МАКТАБ ЯНГИЛИКЛАРИ

АЖНАБИЙ МУТАҲАССИСЛАР ДАРС БЕРИШМОҚДА

ТОШКЕНТ Давлат иқтисодиёт дорилфунунида Норвегиядан келган бозор муносабатлари соҳасидаги етакчи мутахассислар — олий тижорат мактабининг ректори профессор Войе Харл билан шу ўқув юртининг профессори Арно Сунберк, «Вест интернейшенел паблишинг» фирмасининг президенти, профессор Енс Якобсон шартнома асосида бошлаган ишни тугалладилар. Бир ҳафта давомида улар инглиз тилида бозор иқтисодиётининг энг муҳим муаммолари юзасидан машғулотлар ўтказдилар.

Даставвал, энг истеъдодли талабалар — асосан халқаро иқтисодий муносабатлар факультетидан танлов асосида ажратиб олинди. Улар муаллимлар ва аспирантлар билан биргаликда бизнес мактабини ҳосил қилдилар.

Бундан аввал Америка Қўшма Штатларидан келган мутахассислар — профессорлар Дональд Андерсен, Роберт Аллисон ва Барри Кинг бир ой давомида ана шундай бизнес мактаби машғулотларини ўтказган эдилар. Яқин келажакда бошқа мамлакатлардан таклиф этилган етакчи иқтисодчилар иштирокида яна бир неча мана шундай машғулот ўтказишга қарор қилинди.

Бизнес мактаблари — бўлажак иқтисодчилар тайёрлашни такомиллаштириш юзасидан халқаро иқтисодий муносабатлар факультетида қилинаётган ишнинг бўғинларидан биридир. Факультет олдига қўйилган вазифаларнинг руҳи шундай иш қилиш зарурлигини тақозо этди. Факультетни битириб чиқувчилар Ўзбекистонда тобора кўпайиб бораётган қўшма корхона ва фирмаларда меҳнат қилишлари, халқаро бозорда иш юритаётган турли ташкилотларда республиканинг манфаатларини ҳимоя қилишлари, хорижий бизнесменлар билан музокараларда қатнашишлари лозим. Мана шуларнинг ҳаммаси одатдаги ўқув дастури билан чекланмасдан талабаларнинг ишбилармонликни ривожлантиришда, бозор тадбирларини самарали ўтказишда турли мамлакатларнинг тажрибаси билан яхшироқ танишиш имконини берадиган йўлларни излашни талаб қилиши табиий.

Л. ГРИГОРЬЕВ.

(ЎзТАГ).

ФОЙДАЛИ УСУЛ

КЕЙИНГИ йилларда барча жойларда бригада, звено ва оилавий пудрат усулларида иш юритиш кенг ёйилмоқда. Тажриба бу усулнинг қулай ва иқтисодий томондан фойдали эканлигини исботламоқда. Муҳими, кишиларнинг меҳнатга, ерга муносабатини яхшиламоқда. Ўрта Чирчиқ ноҳиясидаги Карл Маркс номли жамоа хўжалиги оилавий пудратчиларининг бу йилдаги ютуқлари бунга мисол бўла олади. Хўжалик деҳқонлари жорий йилда 170 гектар ерда каноп етиштирдилар. Қисқа кунларда барча майдондаги кўкпоя йиғиштириб олинди.

Мамасодиқ Мўминов бошлиқ оилавий пудратчилар бригадаси давлатга 20 тоннадан кўпроқ кўкпоя топшириб, режани ортиғи билан бажардилар. Деҳқонларнинг йиллик даромадлари ҳам юқори бўлди. Пудратчи Сайдулла Убайдуллаев оиласи ҳам ҳар бир гектардан мўл ҳосил тўплаб 24 минг сўм даромад қилди. Фойдаси салмоқли бўлган канопни ўриб-йиғиб олишда Холдор Неъматуллаев бошлиқ бригада аъзоларининг ҳам ҳиссаси катта бўлди.

Ҳамид СУЛАЙМОНОВ.

ХОРИЖДАН ХАБАРЛАР

● ЖАНУБИЙ Корея мудофаа вазирлиги вакилининг маълумотларига қараганда, Америка Қўшма Штатлари Корея ярим оролининг жанубидан яқин вақт ичида яна ўзининг 6 минг нафар жангчиларини олиб чиқиб кетади. Шундай қилиб, 1992 йил охиригача Жанубий Кореядан 13 минг нафар америкалик ҳарбийлар ўз ватанларига йўл оладилар. 1995 йилгача АҚШнинг Жанубий Кореядаги ҳарбий хизматчилари сони 30 минг кишига камаяди. 7—9 октябрь кунлари Гавай оролларида бўлиб ўтган америка-жанубий корея музокараларида ана шундай қарорга келинди.

● ЎТГАН душанба куни Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош котиби масаласига тааллуқли мусоҳабалар яна авж олди. Бунга аввал эълон қилинган номзодларга қўшимча яна беш кишининг номзоди эълон қилинганлиги сабаб бўлди.

Маълумки, БМТнинг ҳозирги Бош котиби 72 яшар Хавьер Перес де Куэльярнинг ваколати шу йил охирига бориб тугайди. У бу юксак лавозимни иккинчи бор эгаллаб турибди.

Ёпиқ маслаҳатлашувлардан сўнг беш нафар янги номзоднинг номлари эълон қилинди. Улар — Норвегия Ташқи ишлар вазири Т. Столтенберг, Нидерландия Ташқи ишлар вазири Ханс ван ден Брук, покистонлик валиаҳд Садриддин Оға Хон, Канада бош вазири Б. Малруни ва Норвегия бош вазири Гру Харлем Брундтланддлардир. Демак, аввал эълон қилинган номзодлар — ганалик Кеннет Дадзи, сьерра-леонелик Жеймс Жон, нигериялик Олусегун Обасанжо, габонлик Франсуа Овоно Нигема, филиппинлик Рауль Манглапус, брундилик Нзамзе Теренсе, камерунлик Микель Доо Кингелар билан бир қаторда янги номзодлар ҳам овозга қўйилиши мумкин. БМТ Бош котибига номзодни Хавфсизлик Кенгаши тавсиясига биноан Бош Ассамблея тасдиқлайди.

● ЯҚИНДА Заирда бўлиб ўтган ҳукуматга қарши чиқишлардан сўнг Президент Сесе Секо оппозициячиларнинг раҳбари Этьен Чисакедини бош вазирликка тайинлашга мажбур бўлган эди. Бироқ Э. Чисакеди бош вазир лавозимини эгаллаганидан сўнг Президент фармойишларини ижро этишдан бош торта бошлади. Натижада Мобуту қатъий чоралар кўришга киришди.

Ўтган якшанба куни Президентга содиқ қўшинлар бош вазир қароргоҳини ўраб олдилар. Саросимага тушиб қолган Е. Чисакеди бир гуруҳ ҳарбийлар қуршовида ўзининг тарафдорлари томонига ўтишга ҳаракат қилган. У бунинг уддасидан чиқдими, йўқми? Ҳозиргача унинг тақдири номаълум бўлиб турибди.

● ЧИЛИГА расмий сафар қилган Германия Федератив Жумҳурияти канцлери Гельмут Коль Президент саройи Ла-Монедада уюштирилган матбуот конференциясида сўзга чиқиб, ҳар икки мамлакат ўртасида имзоланган иқтисодий битимга юқори баҳо берди.

Мазкур матбуот конференциясида канцлер собиқ Германия Демократик Жумҳуриятининг собиқ раҳбари Эрих Хонеккер тақдири хусусида ҳам гапирди. Хонеккер, деди Г. Коль, Шарқий Германияда сўнгги ўн йилликлар давомида амалга ошириб келинган барча қатағонликлар учун жавоб бериши керак. Қатор телекомпания мухбирлари билан суҳбат қилишга қодир бўлган одам суд олдида ҳам жавоб беришга қодир, деб ўйлайман. Агар у ГФЖга боргудек бўлса, унинг устидан ўтказиладиган суднинг адолатли бўлажаклигига кафолат бераман, деди Г. Коль.

● ЎТГАН душанба куни 1987 йил январидан буён тутқинликда ушлаб келинаётган Америка фуқароси, педагог Жесси Тернер Ливан экстремистлари томонидан озод этилди. Эронпараст «Фаластинни озод этиш учун курашувчи ислом жиҳоди» вакиллари Ж. Тернерни Ливандаги Сурия хавфсизлик органлари қўлига топширди. Ж. Тернер озод бўлгач, Сурия пойтахти — Дамашққа келди.

Шу орада Буюк Британия Бош вазири Жон Мейжор сўзга чиқиб 1987 йил 20 январда Байрут кўчаларидан бирида ўғирлаб кетилган Англия руҳонийси Терри Уайтнинг ҳам озод этилишига умид билдиражаклигини айтди.

● ЖАҲОН оммавий ахборот воситаларида бу йилги Тинчлик Нобель мукофотининг бирмалик жамоат арбоби Аун Сан Су Чжига берилганлиги эълон қилинганидан сўнг Норвегиянинг Бирмадаги элчиси икки йилдан буён уй қамоғида ётган Су Чжи ҳузурига ташриф буюрмоқчи бўлганлигини айтди. Бироқ Бирманинг ҳукмдор ҳарбийлари унинг рад жавобини бердилар. Ундан сўнг шундай ҳаракат қилган Польша элчиси ҳам Су Чжи олдига бориш учун ижозат ола олмади.

● ЧЕХО-СЛОВАКИЯ авиакомпаниясига қарашли «ТУ—134» самолётини куч ишлатиш йўли билан чет элга учишга мажбур қилмоқчи бўлган 17 яшар босқинчи 16 соатдан сўнг ўзини Прага аэропортида полицияга топширди.

● КУНИ КЕЧА Парижга келган СССР Ташқи ишлар вазири Борис Панкин Комбоджага бағишланган тинчлик конференциясининг якунловчи сессиясида қатнашажаклигини эълон қилди.

ХОРИЖДАН ХАБАРЛАР

ОНАЛАР АЛЛА АЙТГАНДА

ЯНГИЙЎЛДА Ўзбекистон Кўрлар жамияти бадиий ҳаваскорлик жамоаларининг «Она алласи» кўрик-танлови якунловчи босқичи бўлиб ўтди.

Асосан кўзи ожиз аёллар иштирок этган бу кўрик-танлов дастурига халқ оғзаки ижодига мансуб аллалар, турли айтишувлар ҳамда бешик тўйларида ижро этиладиган маросим қўшиқлари киритилди. Кўрикда Қорақалпоғистон ва бошқа вилоятлардаги барча корхоналарнинг маданият уйлари ҳамда клублари қошидаги бадиий ҳаваскорлик жамоалари қатнашди.

... Парда очилиб, ўзбек хонадони кўриниши намоён бўлади. Ҳовли рўяларида кўм-кўк дов-дарахтлар, гулу райҳонлар ўстирилган бу хонадонда катта тантана. Яқиндагина дунё юзини кўрган фарзандни бешикка солиш маросими. Икки қуда чақалоқни бешикка солишга тараддуд кўришмоқда.

Чақалоқ духоба говрапеш ёпилган бешикка белангач, қудалар бирин-кетин алла айтишга киришадилар. Оналар алласи келинчак алласига уланиб кетади.

Танловда жумҳурият бўйича 11 бадиий жамоа қатнашди. Уларнинг ҳар бири ўзига хос жозиба ва мазмунга эга бўлган дастурлар билан чиқиб, томошабинларни мафтун этди. Ҳакамлар ҳайъати ҳар бир жамоа маҳоратини муносиб баҳолади. Энг юқори ўрин Қашқадарё вилояти бадиий ҳаваскорларига насиб этди. Улар Ўзбекистон Кўрлар жамияти ва жумҳурият меҳр-мурувват фондининг пул ва эсдалик мукофотларини олишга муяссар бўлдилар.

Фарғона вилояти ҳаваскорлари бешик тўйи, алла ва маросим қўшиқларини маҳорат билан ижро этиб, биринчи совринли ўринни олди. Қорақалпоғистон ва Тошкент вилояти бадиий ҳаваскорлик жамоалари иккинчи ва учинчи ўринларни эгаллади.

Шахсий биринчиликда олти нафар яккахон мукофотли ўринларни қўлга киритди. Алла айтишда қашқадарёлик Ойдин Ҳуррамовага ҳеч ким тенг келолмади. Иккита иккинчи ўрин андижонлик К. Азизова ҳамда наманганлик М. Комиловаларга насиб этди. Хоразмлик А. Кўчимова, бухоролик М. Йўлдошева, ҳамда фарғоналик З. Ишимоваларга учинчи ўрин берилиб, диплом ва эсдалик совғалар билан тақдирландилар.

Ўзбек халқи орасида азалдан севилиб ижро этиб келинаётган мусиқий меросимизнинг халқ оғзаки ижодига мансуб қўшиқ, лапар, ялла ва аллалари кишиларни маънавий камолга етказишда катта аҳамиятга эгадир.

П. НИШОНОВ,

ЎзТАГ мухбири.

МУШТАРИЙЛАР ИЛТИМОСИГА БИНОАН

ГАЗ НЕГА ТЎХТАБ ҚОЛДИ?

ҲОЗИР ҳамма ерда иш қизғин: сабзавоткорлар етиштирган маҳсулотларини, пахтакорлар пахта ҳосилини йиғиштириб олмоқдалар. Кутиб туришга вақт йўқ: қиличини яланғочлаб қиш бостириб келяпти, минг баҳона кўрсатсангиз ҳам унинг қаҳри юмшамайди.

Шундай долзарб паллада суюлтирилган газ камайиб қолди. Айрим районларда у «от минган»ларга ҳам топилмаяпти. Пахтакор, сабзавоткорларга қийин бўлди. Чунки, қишлоқ меҳнаткашлари газ ўчоқда овқат пишириб, чой қайнатиб ўрганиб қолишган эди.

«Нима учун газ тўхтаб қолди?», «Уни кўпайтиришнинг иложи борми?». Муштарийларимиз ана шундай саволлар билан бизга мурожаат этмоқдалар, ёрдам беришимизни сўрамоқдалар. Ҳақиқатан ҳам қишлоқларда нима учун газ кам?

Яқинда мухбиримиз вилоят газлаштириш ва газ билан таъминлаш бошқармаси бошлиғи Бахтиёр РАҲИМОВ билан суҳбатлашди.

— МАМЛАКАТИМИЗДА узоқ йиллар давомида юритилган нотўғри сиёсат, «сеники-меники» қабилидаги ажратишлар, ўгай кўз билан қараш бизнинг соҳамизда ҳам ўз асоратларини қолдирди. Оқибатда жумҳуриятимиз хом ашё базасига айланиб қолди. Кўпгина табиий бойликлар қатори «зангори олов» ҳам шундоққина тумшуғимиз тагидан олис Урал, Сибирь томонларга узатилаверди. Оқибатда ўзбек аёли таппи, ғўзапоя ёқиб, уй иситиб, овқат пишириб юраверди.

Хайриятки, кеч бўлса-да, ўзлигимизни англамоқдамиз, ҳақ-ҳуқуқимизни таниб бормоқдамиз. Кейинги йилларда жумҳуриятимиз Президентининг қишлоқ меҳнаткашлари меҳнатларини қадрлаш ва муносиб баҳолаш, турмушларини яхшилаш борасида чиқарган бир қатор Фармонлари фикримиз исботидир. Бу эса ўз навбатида биздан ўз ишимизга янада масъулият билан ёндашишни талаб этади. Ҳозирги кунда вилоятимизни газлаштириш 90 фоизга етди. Шу жумладан, табиий газ билан таъминланиш 54, суюлтирилган газ билан таъминланиш эса 36 фоиздан иборат. Бир қатор саноати яхши ривожланган Чирчиқ, Бекобод ва Олмалиқ шаҳарлари, Тошкент, Калинин, Қибрай районларида газ билан таъминланиш 80—90 фоизни ташкил этади. Сабаби, уларда бу муҳим ишга эртароқ, яъни 60-йиллардан кейин киришилган эди. Лекин шу билан бирга вилоятимизнинг асосан қишлоқ хўжалиги билан шуғулланувчи, туб миллат вакиллари кўпчиликни ташкил этувчи Паркент, Бўка, Бекобод районларида бу кўрсаткич жуда паст, атиги 9—20 фоиз атрофида. Сабаби — газлаштиришга жуда кеч, фақат 1985 йиллардан кейингина киришилди. Шу боис ҳам биз йил бошида йиллик режа тузилаётганда тафовутларни камайтиришга ҳаракат қиламиз. Бу йилги режага мувофиқ 300 километр узунликдаги газ қувурлари ётқизилиши керак. Олмалиқ шаҳрида 3 километр, Бўка районида 24 километр, Паркент районида эса 50 километр узунликда газ қувурлари ўтказилади.

Албатта, мамлакатда давом этаётган танг аҳвол, иқтисодиётимиздаги мураккабликлар, айниқса темир йўлларда содир бўлаётган турли кўнгилсиз воқеалар бизнинг ишимизга салбий таъсир этмай қолмаяпти. Бизга энг зарур бўлган маҳсулотлар, турли катталикдаги қувурлар, газ плиталари, қозонлар турли шаҳарлардан келтирилади. Ҳозир бу материалларни жуда қийинчилик билан оляпмиз. Баъзан эса умуман ололмаяпмиз. Улар ўз маҳсулотларини эски келишилган баҳода сотишни хоҳлашмай, устама ҳақ тўлашни талаб қилишяпти, юқори нархларида сотамиз, дейишмоқда. Осмонга чиқариб қўйилган баҳолар эса бизга тўғри келмаяпти. Ана шундай келишмовчиликлар ишимизни орқага сурмоқда. Йил охиригача 17 минг хонадонга «зангори олов» киритишимиз керак эди. Лекин 7 минг хонадон газлашди, холос. Йил охиригача режани, албатта, бажарамиз. Ҳозир бунинг учун бор имкониятлардан фойдаланишга ҳаракат қиляпмиз.

Аҳолини суюлтирилган газ билан таъминлашда ҳам кейинги пайтда қийинчиликлар, узилишларга дуч келинмоқда. Бизга суюлтирилган газ темирйўл орқали, Оренбургдан олиб келинади. Вилоятимиздаги мавжуд учта — Чирчиқ, Бекобод, Оҳангарон газ қуйиш станцияларида эса цистерналарда келтирилган суюлтирилган газ тозаланиб, яъни нефтдан ажратиб олиниб, баллонларга қуйилади ва шаҳар, районларга тарқатилади.

Ҳар йили биз, айниқса, пахта йиғим-терими даврига пухта тайёргарлик кўрар эдик. Шу пайтда пахтакорлар, айниқса, хотин-қизларга озгина бўлса-да, енгиллик яратиш мақсадида уларни газ билан узлуксиз таъминлашга ҳаракат қилардик. Афсуски, бу фақат бизгагина боғлиқ эмас. «Союзгаз»га қарамлигимиз, улар газ юборсагина биз тарқата олишимиз кўп ҳолларда норозиликларга сабаб бўлмоқда. Йилнинг биринчи ярмида газ келиши яхши эди. Ҳозир, айниқса, сентябрь ойида газ беришни кескин камайтириб қўйишди. Биз «Союзгаз»га, Оренбургга қайта-қайта қўнғироқлар қилганлигимиз, туфайли ишлар бирмунча жонланиб қолди.

Ўзбекистон мустақил давлат бўлди. Энди у барча табиий бойликларини ўз ихтиёрига олиши, уларни ташқарига сув текинга сотмаслиги керак. Бундан ташқари, шартномалар бажарилиши қатъий талаб этилмаса, бу борада бирор чора кўрилмаса, икки ўртада оддий халқ азият чекаверади.

Суҳбатдош: З. ЖЎРАЕВА.

● *Япония — Ўзбекистон* ●

«ЧОРИ»... ТАНИШТИРАДИ

XXI аср техникаси — 21 октябрь куни Ўзбекистон Республикаси Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида очилган Япония «Чори» фирмасининг кўргазмасини қисқача ана шундай таърифлаш мумкин. Ўзбекистон Республикаси савдо-саноат палатаси, «Узлегпром», республиканинг ташқи савдо ташкилотлари унинг ташкилотчилари бўлишди.

Бу ерда нималар намойиш этилмаяпти дейсиз? Видео ва аудиоаппаратлар, электрон тикув ва тўқув машиналари, кам литражли автомобиллар, телефон аппаратлари ва автомат жавоб қайтаргичлар, соатлар, қайиқ моторлари, электрон торозилар, мусиқа асбоблари... «Чори»нинг доим жилмайиб турадиган ва келишимли вакиллари сизнинг биргина илтимосингиз билан электрон товарларнинг конструкциясини тушунтириб, унинг қандай ишлашини намойиш этибгина қолмай, шу билан бирга ўрганинг, бизнинг сиздан яширадиган сиримиз йўқ, дегандек чиройли букетни совға ҳам қиладилар.

— Бу кўргазмани ўтказишдан мақсад — Ўзбекистоннинг, қўшни Ўрта Осиё Республикаларининг аҳолисини, тадбиркорларини «Чори» фирмаси маҳсулотлари билан таништиришдан иборатдир, — дейди фирма бош директорининг ўринбосари Х. Таширо. — «Чори» ваколатхонаси Тошкентда 1989 йилдан буён фаолият кўрсатмоқда. Шу вақт ичида кўп ишлар амалга оширилди. Пахта, шойи, турли чиқитлар билан савдо қилиш кенгайди. Республикангиз мустақиллик тўғрисида декларация қабул қилганлиги, унинг халқаро бозорга мустақил чиқиши ўзаро манфаатли ҳамкорлик учун кенг истиқболлар очади. Ҳозир биз Ўзбекистон Республикасида қўшма корхоналар ташкил этиш ҳақидаги масалани ишлаб чиқмоқдамиз. Бу — Ўзбекистон билан «Чори» фирмаси ўртасидаги иқтисодий муносабатларнинг сифат жиҳатдан янги даражасидир.

Шуни айтиш керакки, Ўзбекистон Республикаси Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасига қўйилган ҳамма маҳсулотни «Чори»нинг ўзи ишлаб чиқармайди. У жаҳонга машҳур бўлган «Брозер» (саноат ва рўзғор тикув машиналари), «Канон» (фотоаппаратлар, нусха кўчириш машиналари), «Ханикс» (кичик ҳажмли экскаваторлар ва ағдарма машиналар), «Судзуки» (кам литражли автомобиллар), «Сони» (телевизорлар, видеомагнитофонлар, аудиоаппаратлар)... ни жалб этди, аниқроғи уларнинг молларини намойиш этмоқда. Умуман кўргазмада 40 та тармоқнинг 600 дан зиёдроқ номдаги маҳсулотлари қўйилган.

— Биз «Чори» фирмаси билан икки томонлама иқтисодий муносабатларни ривожлантиришга катта аҳамият бермоқдамиз, — деб ҳисоблайди Ўзбекистон Республикаси савдо-саноат палатасининг раиси Д. Ю. Мирсаидова. — Бизнинг самарали ҳамкорлигимиз ўн йилдан ортиқ вақтдан буён давом этиб келмоқда. Эндиликда у янги омилга эга бўлиши керак. Ўзбекистон Республикаси Халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида октябрь ойида намойиш этилаётган кўргазма ҳам шунга кўмаклашади.

Япониянинг «ЧОРИ-КО., ЛТД» фирмаси кўргазмасининг тантанали очилишида Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси Раисининг ўринбосари У. К. Исмоилов, Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири Ш. Н. Маҳмудова иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

СУРАТЛАРДА: қуёшчиқар мамлакат маҳсулотларига халқимизнинг қизиқиши катта; кўргазмага ташриф буюрсангиз мана шундай техника намуналари билан танишишга муяссар бўласиз.

Сураткаш В. ХАРИТОНОВ.

ЖАМҒАРМАЛАР БАНКИ ОМОНАТИНГИЗНИ БУС-БУТУН САҚЛАБ БЕРИШНИ ТАЪМИНЛАЙДИ

Жамғарма банки

«Худди банкдагидек ишончли»... Ушбу сўзнинг қадр-қимматини билишни истасангиз Жамғармалар банкининг муассасаларига ўзингизга қарашли қимматбаҳо қоғозларингизни сақлаш учун қўйиб кўринг.

Жамғарма банки муассасалари сертификатлар, хазина мажбуриятлари, давлат ички ютуқ заёмлари облигацияларини фақат сақлашгагина олмасдан, ютуқлар тиражи жадвалларини текширади, ютуқ ҳақида хабар беради, сертификатларнинг муддати тугаганлиги яқинлашганлигини хабар қилади.

Хизмат кўрсатиш ҳақи — энг кам миқдорда:

— давлат ички ютуқ заёмлари облигацияларини сақлаганлик учун ойига ҳар бир облигацияга 0,1 тийин миқдорида олинади;

— сертификатлар ва хазина мажбуриятларини сақлаганлик учун ойига ҳар бир қоғоздан 5 тийин миқдорида олинади:

Сақлашга олинган қимматбаҳо қоғозлар эгасига тўлиқ ёки қисман ҳамда ишонч қоғози бўлган барча шахсларга берилади. Улар бир ёки бир неча шахсларга, қариндошлик муносабатларидан қатъий назар васият қилиниши мумкин.

ҚИММАТБАҲО ҚОҒОЗЛАРИНГИЗНИ ЖАМҒАРМАЛАР БАНКИ МУАССАСАЛАРИДА САҚЛАНГ!

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ ЖАМҒАРМАЛАР БАНКИ БОШҚАРМАСИ.

«ЭРА» ТАЖРИБА-ТИЖОРАТ АГЕНТЛИГИ.

● *Акс-садо*

«ЁВУЗ ТЎДАНИНГ ТУГАТИЛИШИ»

(14 сентябрь, 1991 йил)

Ушбу жиноий иш тафсилотини ўқиб, қаттиқ таъсирландим. Кейинги вақтда бундай ваҳший жиноятчилар тўдалари кўпайиб кетганлиги сир эмас. Бунинг ўзига яраша ижтимоий сабаблари бор. Бу ёғи ҳуқуқ-тартибот ходимлари виждонига ҳавола.

Мени ғазаблантирган нарса оқпадар Салоҳиддиннинг ҳаракатларидир.

Шу билан бирга яна баъзи мулоҳазаларим бор. Бу — жиноий гуруҳга берилган жазо ҳақида. Гапнинг очиғи, бундай енгил-елпи жазоланиш оқибатида жиноятчилик ортмоқда, одамларнинг суд-прокуратура органлари ишига бўлган ишончи сўнмоқда. Тўғри, мен ҳуқуқшунос эмасман, аммо мазкур иш бўйича чиқарилган ҳукмдан норозиман. Масалан, Арменак Кулоянц сохта ҳужжат тайёрлаш ва муттаҳамлик қилиш, одамларни қўрқитиб пул ундириш, ғайриқонуний равишда машина сотиш, қасддан одам ўлдириш каби жиноятларни содир этган. Лекин у 15 йил озодликдан маҳрум қилинибди. Шунингдек Сергей Шкрябин, ўз отасини ваҳшийлар қўлига топширган оқпадар Салоҳиддин Аҳмедовларга берилган жазолар ҳам жуда енгил.

Албатта, бу билан суд ишларига аралашмоқчи эмасман. Фақат ўз фикрларимни айтдим.

С. СУЛТОНОВА,
шифокор.

«ИСНОД»

(21 сентябрь, 1991 йил)

Мен «Тошкент ҳақиқати»ни мунтазам равишда ўқиб бораман. Менга айниқса ижтимоий масалалар бўлими томонидан тайёрланадиган мақолалар ёқади. «Иснод» сарлавҳали мақола ҳам юрагимни ларзага солди, ваҳший қотил Абсатторга нисбатан ғазабим қўзиди.

Мақолани ўқир эканман, Алишер Навоийнинг:

Одам борки одамларнинг нақшидир,
Одам борки ундан ҳайвон яхшидир

деган байти ёдимга тушди. Қарангки, одамлик қиёфасини йўқотган номард куёв ўз турмуш ўртоғининг онаси, қайнсингилларига пичоқ кўтарибди! Ахир, қайнона ҳам-онаку?! Менимча Абсатторнинг қилмишларини оқлаш мумкин эмас. У энг қаттиқ жазога лойиқ. Мен жумҳуриятга таниқли бир ҳуқуқшуноснинг «Неча ўнлаб бегуноҳ одамларнинг ёстиғини қуритган ва яна қуритажак қотилни асраб қолишдан кўра, кўзни «чирт» юмиб, унинг баҳридан ўтиш афзал», деган сўзларини ўқиган эдим. Ҳуқуқшуноснинг сўзларига тўлиқ қўшиламан. Кўпгина жиноятлар илгари қамалиб чиққанлар томонидан содир этилаётган экан, шундай жазо белгилаш зарур. Ана шундагина одамлар жамиятимиз қонунлари кучига ишонадилар.

Х. ОМОНОВ,
ишчи.

БИЗНИНГ ТАЛАБИМИЗ

Ўзбекистон Давлат агросаноат комитетининг «Конструктор» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси жамоаси «Тошкент ҳақиқати» рўзномасининг шу йил 20 июль сонида Эсон Қосимовнинг «Ҳукм» сарлавҳали мақоласини ўқиб, муҳокама этган эдилар. Мақолада баён этилган фожиа бизни қаттиқ таъсирлантирди. Ҳақиқатан ҳам бегуноҳ норасида лоқайдлик, бепарволик қурбони бўлди. Агар Бекобод район халқ судьяси А. Умаров бу ишни ўз вақтида кўриб, ҳал этганда, Ином Шукуровга тегишли чора кўрганда эди, гўдак ҳаётдан бевақт кўз юммаган бўларди. Биз ўз хизмат вазифасига совуққонлик билан қараган халқ судьяси А. Умаровга тегишли чора кўриладн, деган умидда эдик. Лекин рўзноманинг шу йил 11 сентябрь сонида вилоят прокурори А. Манноновнинг мақола муносабати билан юборган жавобини ўқиб, қаноатланмадик.

«Конструктор» бирлашмаси жамоаси кенгаши, касаба уюшма қўмитаси, ишчи ва хизматчилари А. Умаров халқ судьяси деган юксак номга нолойиқ деб биладилар. Қонун ва адолат ҳимоячилари лоқайд ва бепарво бўлмасликлари керак, чунки улар инсон тақдирини ҳал қиладилар. Биз бутун жамоамиз номидан А. Умаровга ҳам қатъий чора кўрилишини талаб этамиз ва бундан кейин рўзномада жиноятчилар ҳамда ана шу жиноятлар содир этилишига шароит яратган айбдорларга ҳаққоний жазо берилганлиги ҳақидаги жавоблар ёритилади, деган умиддамиз.

Э. АБДУҚАЮМОВ,
меҳнат жамоаси кенгашининг раиси.

Р. ҚОРАБОЕВ,
касаба уюшмаси қўмитасининг раиси.

МУЛОҲАЗА УЧУН МАВЗУ

Биз кимдан умид қиламиз?

ЯХШИ сўзнинг қудрати шундай беқиёски, у юракларни юракларга, кўнгилларни бир-бирига туташтиради. Баъзи бировлар яхши хислатли одамларнинг қадрларига етмайдилар. Мен сўзларимни одатдан бошқачароқ бошлашимнинг сабаби бор, албатта.

Яқинда наманганлик дугонам Фотима бизникида меҳмон бўлди. Анчадан бери дийдор кўришмаган эдик. Дастурхон атрофидаги ўзаро суҳбатимиз қизиб кетди. Суҳбат мавзуси одоб-ахлоққа қадалганда у ўзига қаттиқ таъсир қилган бир воқеани айтиб берди.

— Бекатга бораётганимда орқа тарафимдан 3 нафар қиз кулишиб келишаётганини кўрдим, — дея сўзини бошлади Фотима, — ёнимдан ўтиб кетишаётганда улардан бири: «Вой, қишлоқи экан», деб дугоналаридан бирини мен томонга итариб юборди. У шу қадар қаттиқ урилдики, мен ўзимни зўрға тутиб қолдим. Улар шундай сўзларни айтишардики, мен жуда уялиб кетдим. Кўнглимга оғир ботди. Бекатда одамлар бор эди. Мен бироз ўтиб қизларнинг ёнига бордим. Исмларини сўрадим, «Холида, Мастура, Нилуфар» деб жавоб беришди. Қаранг, қандай чиройли исмлар...

«Ҳаммаси шуми?» дерсиз. Йўқ, Фотима менга баъзи нарсаларни айтмади. Жумладан, у сўраганда қизлар дарров ўз исмларини айтмаганликларини, бекатдаги одамлардан ҳеч бири (катталар бўлгандир, ахир) қизларни тартибга чақириб қўймаганлигини айтмади. Айтадиганлардан эмасди ҳам. Яширди, лекин кўзлари... Мен унинг маъюс боқиб турган кўзларидан сездим.

Фотимани 4 йилдан бери биламан. Нима учун биз Фотима баъзи бировлар каби бошидан чиройли, бежирим дўпписини айирмаганига шукур қилмаймиз? Баъзи бировларга ўхшаб шаҳарга «мослашмаган»лиги, яъни, юзига турли хил рангларни суртмасдан, табиий қиёфасини сақлагани учун «қишлоқи» бўлдими? Дарвоқе, ҚИЕФА! Уни қандай тушунамиз? Биз бу ҳақда чуқурроқ фикр юритдикми? Ҳақиқатан биз, ёшларнинг қиёфамиз ўзгариб кетаётган бўлса, бунга ким айбдор? Йигитларми ёки қизлар? Кейинги пайтда бир нарса расм бўлди. Кўполроқ бўлса ҳам айтаман, бу — **аҳмоқ қилиш** деган нарса. Яқинда бир дугонамнинг тўйида бўлгандик. Тўйхона одамлар билан гавжум. Баъзилар елиб-югуриб хизмат қилишяпти, баъзилар эса даврани тўлдириб рақс тушишяпти. Шу пайт ёнимда ўтирган қиз даврадан ажралиб чиқиб, жойига ўтираётган дугонасига:

— Ҳмм... Саи, (Саида демоқчи) нима бўлди? — деб сўради.

Бунга жавобан Саида «Э-э, ҳаммасини жинни қилиб келдим...» деса бўладими! Ана сизга латофату, ана сизга назокат! Наҳотки, даврадаги йигитларнинг ўртасига тушиб олиб танбеҳталаб ҳолатда рақс тушиш — йигитларни «жинни қилиш» бўлса? Ҳар қандай ҳолатда ҳам қиз бола ўз ўрнини билгани яхши-да! Кейинги пайтларда матбуотда йигитларга очиқдан-очиқ севги изҳор қилган қизлар ҳақида ўқийдиган, радиодан эса «Фалон артистнинг адресини бермасангиз ўзимга керосин сепаман-у, битта гугурт чақишим кифоя», деб мактуб йўллаганлар ҳақида эшитадиган бўлиб қолдик. Баъзи бир дугоналар наздида бахт бу қасрдек қурилган уй, машина деб аталмиш тўртта ғилдирак, зеб-зийнатлар. Наҳотки?.. Маънавий бадавлат бўлишни истамайдиганларга юнон файласуфи Суқротнинг маънавий бойлик ҳақидаги қуйидаги сўзларини эслатишни истардим:

«Оз нарсага қаноат қилган одам давлатманддир, негаки, бундай қаноат унинг маънавий бойлигидан далолат беради».

Билган одам айтганидек, ўзига ўзи маҳлиё бўлганлар шундай бир ярамас иллатга мубтало бўладиларки, улар гўё шарга ўхшайди, баландлайвериб охири «пақ» этиб ёрилади. Шундагина тушунади одамда яхши кийинишга фаросат бўлса-ю, яхши хулқ бўлмаса, қийин эканлигини...

Хулоса қилиб айтганда, бунақа «шар»ларга Фариддиддин Атторнинг:

Керак бўлса обрў оламда,
Яхши ахлоқ бўлсин одамда.

деган сўзларини келтириш жоиздир.

Кексаларнинг барча орзу-умиди биз — ёшлардан-ку, ахир! Биримиз мол-дунёга ўч бўлсак, яна биримиз фақат маълумотимизгина олий бўлишини ўйласак... Эртага биз кимдан умид қиламиз?

Муҳайё ШАРИФЖОН ҚИЗИ.

● *ФУТБОЛ* ●

ТОШКЕНТГА СПОРТ ФАХРИЙЛАРИ КЕЛИШДИ

Футбол бўйича СССР фахрийлар терма жамоаси шу спорт турини мамлакатимиз шаҳар ва қишлоқларида тарғибот қилишда катта тадбирларни амалга оширмоқда, улар ўртоқлик ўйинида иштирок этишларидан ташқари футбол мухлислари билан савол-жавоб кечалари ўтказишади, спорт мактабларида бўлиб у ердаги тренерларга назарий ва амалий ёрдам берадилар, радио ва телевидение орқали суҳбатлар ташкил этишади.

Бу сафар совет футболи юлдузлари Тошкентга ташриф буюришди ва «Пахтакор» мастерлар жамоаси билан ўртоқлик учрашуви ўтказишди. Футбол мухлисларига командалар қай таркибда тушгани ҳақидаги маълумот қизиқарли бўлса керак.

СССР фахрийлар терма жамоаси: А. Елизаров, Ю. Истомин, В. Шавейко, Е. Александров, В. Сочнов, А. Мирзоян, Г. Ярцев, А. Еськов, Ю. Аджем, А. Маховиков, А. Якубик.

«Пахтакор» эса учрашувни қуйидаги таркибда бошлади: С. Бураков, Р. Узоқов, Ф. Магометов, М. Қосимов, Г. Денисов, И. Шарипов, С. Бондаренко, М. Алиев, О. Синелобов, Ш. Мақсудов, Н. Хасанов. Иккинчи бўлимда пахтакорчилар таркибида асосан ўринбосарлар тўп суришди.

Ўртоқлик учрашувининг ўзига хос фазилатлари борки улардан жамоа раҳбарлари кенг миқёсда фойдаланишлари мумкин. Масалан, бундай ўйинларда муҳим очколар учун кураш бўлмайди, енгилган жамоа бирон лигага тушиб кетмайди. Энг муҳими ўйинда ёш истеъдодларни синаб кўриш имконияти бўлади.

Учрашув бошланишида майдон эгалари ташаббусни ўз қўлларига олиб, бир неча бор хавфли ҳужумлар уюштирдилар, лекин тажрибали ҳимоячилар майдонда беҳато ҳаракат қилишди.

Меҳмонларнинг ҳужумлари асосан Г. Ярцев ва А. Якубик томонларидан уюштирилди, ана шундай камдан-кам ҳужумларнинг бирида Ю. Аджем узоқдан тўп тепиб дарвозани ишғол қилди. Орадан кўп ўтмасдан М. Қосимов тўпни командадоши Ш. Мақсудовга шундай аниқ ошириб бердики, натижада ҳужумчи дарвозабон билан яккама-якка қолиб ҳисобни тенглаштирди.

«Пахтакор»нинг мухлислари А. Якубикнинг ўйинларини доимо ҳурмат билан эслашади. Андрей «Пахтакор» сафида 6 йил ўйнаб, 131 учрашувда қатнашди, шу даврда 70 тўп киритди. 1982 йили у рақиблар дарвозасига 23 тўп киритиб, «Труд» рўзномасининг махсус мукофотига сазовор бўлган эди. Худди ўша йили «Пахтакор» Якубикнинг собиқ командаси — Москванинг «Динамо» жамоасини 3:0 ҳисобида мағлубиятга учратиб, уччала тўп муаллифи ҳам Андрей Якубик бўлганди.

Иккинчи бўлим ўрталарида пахтакорчилар ўз жарима майдонларида ўйин қоидасини бузишганда ҳам мухлислар бир овоздан тўпни Якубик тепишини талаб қилишди. Андрей 41 ёшга тўлишига қарамасдан зарбаси ҳали ҳам навқирон йигитларникидан қолишмаслигини исботлади ва фахрийларни ҳисобда яна олдинга олиб чиқди. Учрашувнинг бундай тус олиши ёш йигитларнинг ғурурига тегди шекилли, орадан 5 дақиқа ўтар-ўтмас О. Синелобов узоқдан зарб билан тўп тепиб ҳисобни тенглаштирди.

Мухлисларни ҳаяжонлантирган учрашув 2:2 ҳисобида якунланди.

Танаффус вақтида ўйингоҳда «Пахтакор»нинг энг машҳур ўйинчиларидан бири, СССР спорт устаси, Г. Федотов клуби аъзоси Геннадий Красницкий хотирасига бағишланган республика турнири тантанали вазиятда очилди. Ўзбекистон касаба уюшмаси футбол федерацияси ташкил этган мусобақаларда республикамизнинг саккиз вилояти жамоалари иштирок этади. Мусобақа очилишида Г. Красницкийнинг онаси Валентина Фёдоровна, рафиқаси Надежда Николаевна шунингдек, «Пахтакор»га раҳбарлик қилган машҳур устозлардан бири В. Соловьёв, Красницкийнинг командадош дўсти С. Стадник ва бошқалар ҳозир бўлдилар. 1978—79 йилда туғилган болалар турнири мусобақалари 5 кун давом этади.

«Пахтакор» ва СССР фахрийлар жамоаси ўйинидан тушган маблағ авиаҳалокат натижасида ҳалок бўлган пахтакорчиларнинг оилаларига берилади.

Ахбор ИМОМХЎЖАЕВ.

ТОМОШАГОҲЛАРГА ТАКЛИФ

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
4—5 ноябрь соат 15.00 ва 19.00 да
«РЕГИНА» КИЧИК КОРХОНАСИ
«ДЎСТЛИК ТАРОНАЛАРИ»
КОНЦЕРТИНИ ЎТКАЗАДИ
ҚАТНАШАДИЛАР:
«Қизиқчи—90» кўригининг ғолиби
Ҳожибой ТОЖИБОЕВ
ва
Лирик хушовоз хонанда
Абдурауф ОЛИМОВ
Ўзбекистон халқ артисти
Қизлархон ДЎСТМУҲАМЕДОВА
Чипталар Халқлар Дўстлиги саройи кассаларида соат 11.00 дан сотилади.
ТЕЛЕФОН: 45-92-13.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА
25, 26, 29 октябрь соат 18.30 да
УНСИЗ ФАРЁД
СПЕКТАКЛИНИНГ ПРЕМЬЕРАСИ
ШУКРУЛЛО АСАРИ
(руҳий-маънавий драма)
Саҳналаштирувчи режиссёр — Марат АЗИМОВ
РАССОМЛАР — Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби Убайдулла Сайдалиев, Анатолий Жибоедов
Мусиқа танловчи — **Шуҳрат ҲОШИМОВ**
Ролларда иштирок этувчилар: Ёқуб Аҳмедов, Турғун Азизов, Гулчеҳра Жамилова, Тўти Юсупова, Теша Мўминов, Бахтиёр Қосимов, Муҳаммадали Абдуқундузов, Саидкомил Умаров, Турғун Хонтўраев, Пўлат Носиров, Равшан Жўраев, Фатҳулла Маъсудов, Луиза Қулабдуллаева, Мадина Мухторова, Шоҳида Исмоилова, Қаҳрамон Абдураҳимов, Сайёра Юнусова, Гавҳар Зокирова, Маҳфуза Боботуллаева, Абдусамат Маҳмудов, Абдураим Абдуваҳобов.
Оммавий талабномалар қабул қилинади.
Телефонлар: 44-24-47.

Муҳаррир
Н. НАСИМОВ.

Тошкент ҳақиқати

МУАССИСЛАР: ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КЕНГАШИ ВА «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ЖУРНАЛИСТЛАР ЖАМОАСИ.

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲ: 700000 ТОШКЕНТ, ГСП ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Муҳаррир ўринбосарлари — 335885, 325747, 325748, 337916; масъул котиб — 334808, 325353; масъул котиб ўринбосарлари — 325750; бўлимлар: мафкура — 325778, 337010; қишлоқ хўжалиги — 325647; саноат, қурилиш ва транспорт — 325749; маҳаллий Кенгашлар ҳаёти — 325733; ижтимоий масалалар — 325556; маданият — 325767; адабиёт ва санъат — 325553; ёшлар ҳаёти, ахборот, ҳарбий-ватанпарварлик ва спорт 325645; хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; жамоатчи кенгаш қабулхонаси — 334048, 325354, эълонлар бўлими — 325727.

● Ўзбекистон Компартияси Марказий Қўмитаси нашриёти нинг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси: 700000, Тошкент, ГСП, Ленинград кўчаси, 32. Рўзнома офсет усулида А—2 форматида босилади. ● 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нашр кўрсаткичи: 6124.

Босишга топшириш вақти — 20.30. Босишга топширилди — 19.00. 44 минг нусха босилди.